

Občutek varnosti je izgubljen

O dogodkih množičnega spolnega nasilja nad ženskami v Nemčiji se te dni po vsej Evropi intenzivno poroča, razpravlja, pojasnjuje, razmišlja. Zdi se, da so tako mediji kot politika in druge javne osebnosti v komentarjih in sporočilih večinoma v zadregi, saj ne vedo povsem, kako opredeliti in kakšen odnos zavzeti do tega dogodka, kajti očitno je, da je vsaka od možnih interpretacij lahko razumljena narobe ter ideološko ali politično zlorabljena.

Piše: **MAJA PLAZ***

Zadrega ni niti nova niti presenečljiva. Nastane vedno, ko pride do ekscesnih in/ali množičnih pojavov spolnega nasilja nad ženskami, kajti (vsaj) takrat ni mogoče prikriti, omalovaževati, minimalizirati ali celo zanikati, da je spolno nasilje nad ženskami pandemičen in vsakodneven pojav v vseh družbah, tudi evropskih in tudi najbolj demokratičnih.

Vsakodnevni množični pojav

Govorim o »vsakodnevnem« spolnem nasilju nad ženskami, ki se številnim posameznicam dogaja v službi, na prireditvah, javnih in zasebnih dogodkih, največkrat pa doma. Ne pozabimo, da so ženske najpogosteje žrtve spolnega nasilja svojih partnerjev. V teh prostorih vsakodnevnega življenja žensk je sivo polje neprijavljenih posilstev, spolnega nadlegovanja in nadlegovanja zaradi spola ogromno.

Evropska raziskava iz leta 2014 je pokazala, da ena od dveh žensk doživi spolno nadlegovanje, ena od treh žensk, starejših od 15 let, je že izkusila fizično in/ali spolno nasilje. Podatki iz Nemčije pa kažejo, da jih vsak dan doživi posilstvo ali spolno nadlegovanje več kot 20. Koliko je šele neprijavljenih primerov?

Takšno spolno nasilje je deležno dokaj malo medijske pozornosti in institucionalnega odziva, čeprav gre za množičen pojav.

Stereotipi in prikrievanje

Povsem drugače pa je, ko gre za ekscesne ali množične primere spolnega nasilja, ki jih ni mogoče prezreti, hkrati pa ponujajo različne možne interpretacije. Najbolj pogosta in stereotipna je razlaga, da izvor nasilja (zla) prihaja od drugod; zanj so odgovorni drugi, drugačni, tisti, ki so prišli od daleč, so nosilci drugačne kulture, verskih prepričanj, imajo drugačno barvo kože, ne delijo naših vrednot. Na drugi strani se najdejo posamezniki, ki takšno nasilje minimalizirajo, prikrito opravičujejo, iščejo zanj

» Naj dogodki v Nemčiji služijo predvsem refleksiji spolnega nasilja nad ženskami tukaj in zdaj. Preprečevanje množičnega nasilja nad ženskami se začne pri nas samih.

individualne razloge, ga psihologizirajo ali lepijo na specifičen družbeni in kulturni kontekst in tako znižujejo njegovo težo ter odgovornost zanj preložijo na druge.

Opravičila ni

Nasilje nad ženskami je sistematično, dolgotrajno, vpeto v kulturne vzorce in tradicijo povsod po svetu in zato ga je treba naslavljati nenehno in radikalno, da zanj ni opravičila, in ga je treba obravnavati kot kaznivo dejanje. Vprašanje, kako govoriti o (spolnem) nasilju nad ženskami, je, posebno za ženske, izjemno pomembno, saj močno vpliva na naša življenja in

razumevanje lastne vrednosti in naših pravic.

Žrtve vedo, da je vsak primer spolnega nasilja primer preveč! Gre namreč za izkušnjo, v kateri je ženski radikalno odvzet nadzor nad lastnim življenjem in situacijo, ko sta ji odvzeta moč in pravica do razpolaganja s svojim telesom. Praviloma se počuti krivo za storjeno nasilje, umazano, nezaščiteno, osramočeno, zaznamovano.

Iživiljanje v vojnah in zaostrenih okoliščinah

Ženske so zaradi manjše družbene moči najpogostejše žrtve spolnega nasilja v vseh družbah in kulturah. V odkritih ali latentnih spopadih pa pogosto postanejo množične žrtve. Od nekdaj so sovražniki v vojnah in oboroženih konfliktih posiljevali ženske, da bi se maščevali nasprotnikom, demonstrirali svojo moč in jih ustražovali. In vedno je bilo v takih primerih jasno in javno opozorjeno, da so kot družbena skupina potrebne zaščite in je treba narediti vse, da se podobni dogodki ne bi ponovili.

Varnost ni samoumevna

Pomislimo ob tem na vse tiste žrtve, ki ne zmorejo spregovoriti s

spolnem nasilju, ki ga dnevno doživljajo doma ali na delovnem mestu. Omogočimo jim varno okolje, da bodo lahko spregovorile o svoji izkušnji, ozaveščajmo o tem, da povzročitelj izbere (spolno) nasilje in da je zato zanj v celoti sam odgovoren. Učimo tudi o tem, da se poniževalen in manjvreden odnos do njih ustvarja že v družini in lahko kasneje vodi v sovraštvo in diskriminacijo ali celo v (spolno) nasilje nad njimi.

Kako se ob vsem tem počutijo žrtve? Kako se ob vsem tem počutimo ženske? Zagotovo se nam (ponovno) porajajo večna vprašanja o (ne)samoumevnosti naše varnosti, o tem, da je res pomembno, da